

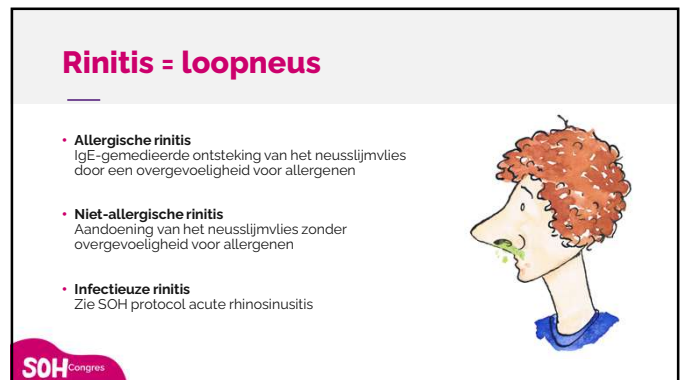
1

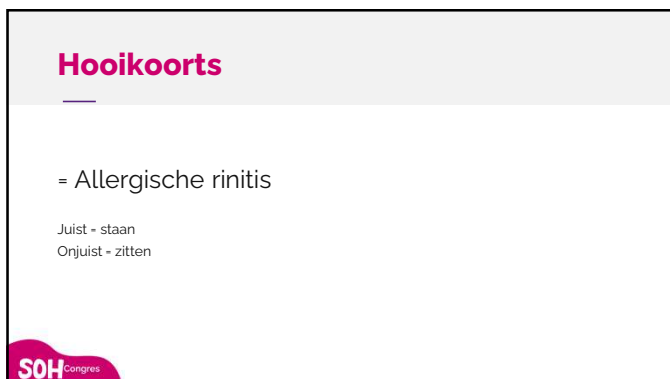
2

3

4

5

6

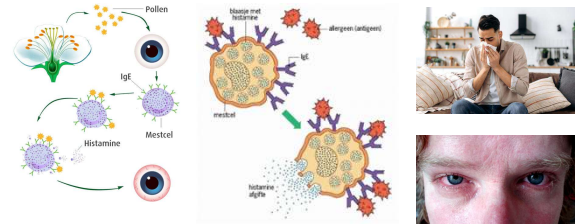
Oorzaken niet-allergische rinitis

- Medicamenteuze rinitis: bij langdurig gebruik xylometazoline of als bijwerking van medicijn (Ascal, NSAID, betablokkers, ACE-remmers)
- Hormonaal geïnduceerde rinitis (bij zwangerschap)
- Rinitis bij ouderen: loopneus zonder duidelijke oorzaak (droog of atrofisch slijmvlies)
- Eenzijdige neusobstructie (concha hypertrofie, tumor)
- Rinitis door roken
- Idiopathische rinitis: bij onbekende oorzaak

SOHcongres

7

Symptomen

SOHcongres

8

Bomen en struiken	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Hambelaar												
Corylus avellana												
Witte els												
Alnus incana												
Zwarte els												
Alnus glutinosa												
Krabbelaar												
Salix viminalis												
Tanne												
Taxus baccata												
Canadapopulier												
Populus x canadensis												
Haagbeuk												
Corylus betulus												
Berk												
Delula pendula												
Beuk												
Fagus sylvatica												
Zomerelk												
Quercus robur												
Elk												
Fraxinus excelsior												
Groene den												
Pinus sylvestris												
Tanne												
Castanea sativa Mill												
Linde												
Tilia x vulgaris												
Alseclader												
Cedrus atlantica												

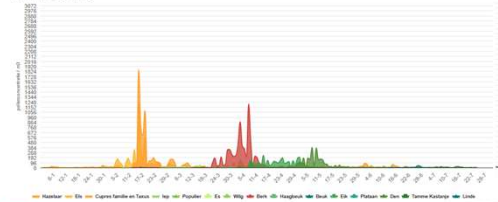
SOHcongres

9

Bloeiperiodes verschillen door weersomstandigheden

Pollentellingen Bomen 2024

Bron: Elkerliek Ziekenhuis

SOHcongres

10

Toename hooikoorts

- Wereldwijd lijden meer dan 400 miljoen mensen aan allergische rinitis.
- WHO voorspelt dat in minder dan 15 jaar meer dan de helft van Europa vorm van hooikoorts heeft
- De incidentie van allergische rinitis in de huisartspraktijk is de laatste 20 jaar verdubbeld.
- Intermitterende en persisterende rinitis komt bij 10 tot 30% van de algemene populatie voor, hiermee is het de vijfde meest voorkomende chronische ziekte.

SOHcongres

11

“Hooikoorts is astma van de neus”

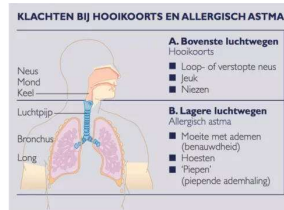
- Onjuist - zitten
- Deels juist - beide armen omhoog
- Juist - staan

SOHcongres

12

"Hooikoorts is astma van de neus"

- 40% van de patiënten met een allergische rhinitis heeft ook astma
- 80 tot 90% van de patiënten met een allergisch astma heeft ook hooikoorts

SOHcongres

13

Hooikoorts erger door luchtvervuiling

Tabel 1: Percentage mensen met astma of COPD dat regelmatig benauwd wordt van verschillende luchtvervuilingsbronnen

	Astma (N=333-342)		COPD (N=353-371)	
	%	95%-BI	%	95%-BI
Tabaksrook	83	78-88	70	65-75
Uitlaatgassen	68	61-74	69	64-74
Bepaalde gras-, boom- of plantensoorten (pollen)	60	54-67	55	49-61
Vuurwerk	59	52-65	53	47-59
Houtvuuren	58	51-64	22	18-28

SOHcongres

14

Behandeling hooikoorts

- **Antihistaminica**
 - Nasale antihistaminica
 - Azelastine neusspray
 - Levocabastine neusspray
 - Orale antihistaminica
 - Cetirizine
 - Desloratadine
 - Levocetirizine
 - Loratadine
- **Corticosteroid neusspray**
 - Beclometason
 - Budesonide
 - Fluticasonpropionaat
 - Mometason

SOHcongres

15

Behandeling hooikoorts

- Lokale toediening heeft de voorkeur.
 - Neusdruppels of -spray verminderen ook eventuele oogklachten.
- Corticosteroidneussprays effectiever dan orale en nasale antihistaminica.
- Antihistaminica werken sneller dan corticosteroidneusspray --> enkele uren versus enkele dagen.
- Corticosteroidneussprays zijn meer dan antihistaminica geschikt voor preventie of langdurige behandeling van klachten.

SOHcongres

16

Toepassing in de praktijk

andere indicaties corticosteroid neusspray's

- Bij allergische rhinitis
- Bij acute rhinosinusitis
 - bij uitblijven van verbetering na 14 dagen of bij frequente recidieven (> 3-4 episoden/jaar).
- Bij rhinitis als gevolg van frequent en langdurig gebruik van decongestiva en meerdere vergeefse pogingen om te stoppen
- Bij idiopathische rhinitis als behandeling met azelastine neusspray gedurende 8 weken geen effect heeft
- Bij obstructieklachten als gevolg van conchahypertrofie.

SOHcongres

17

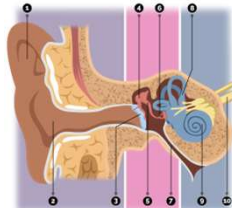
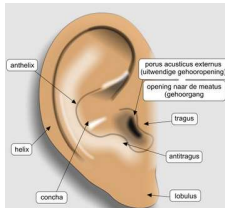
Aandoeningen oor

- Otitis externa
- Otitis media acuta (OMA)
- Otitis met effusie (OME)

SOHcongres

18

Anatomie oor

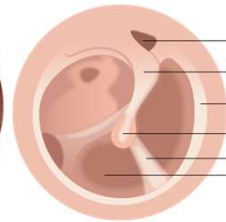
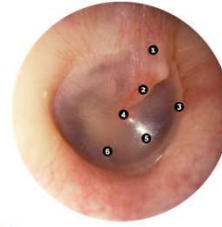

- Buitenoor**
 1. Oorschelp
 2. Externe gehoorgang
 3. Trommelvlies
- Middenoor**
 4. Hamer
 5. Aambeeld
 6. Stijgbeugel
 7. Buis van Eustachius
- Binnenoor**
 8. Halfcirkelvormige kanalen
 9. Slakkenhuis
 10. Gehoorzenuw

SOHcongres

19

Anatomie trommelvlies

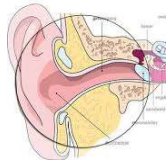
1. Pars flaccida
 2. Hamersteel (manubrium malleolaris)
 3. Annulus
 4. Umbo
 5. Lichtreflex
 6. Pars tensa

SOHcongres

20

De gehoorgang

- Zelf reinigend systeem
- Huid groeit vanaf centraal uit het trommelvlies naar buiten toe (rollend tapijt)
- Enkele duizenden zweetklieren ("ingedikt zweet")
- Stabiele zuurgraad (zuur - lage pH)
- Stabiele bacteriepopulatie

SOHcongres

21

Oorsmeer

- Gemodificeerde zweetklieren (sebum)
- Keratine (dode huidschilfers)
- Verschillen in consistentie
 - Droog - Aziaten, 20% lipiden
 - Nat - West-Europeanen, Afrikanen, 50% lipiden
 - Nat oorsmeer: zacht - hard (Hindoestanen)
- Productie
 - Genetisch
 - Irritatie gehoorgang

SOHcongres

22

Oorsmeer

- Beschermst tegen vocht (waterafstoting)
- Beschermst (coating) van de dunne kwetsbare gehoorgangshuid tegen uitdroging
- Vangt kleine onrechten (stof, vuil, insecten) weg
- Aanzuring van het leefmilieu voor bacteriën;
- Afweer tegen ziekmakende bacteriën en schimmels.

SOHcongres

23

Cerumen

SOHcongres

24

Wat is dit?

SOH congres

25

Otitis externa

- Diffuse ontsteking van de huid van de gehoorgang
- Verstoring van het lokale zure milieu, waardoor de microbiële flora verandert
- Risicofactoren:
 - nauwe gehoorgang
 - vochtige warme omgeving
 - zwembad
 - afsluiten van het oor zoals met een gehoorapparaat of oordopjes
 - pogingen om de gehoorgang te reinigen met wattenstaafjes, vingers of andere voorwerpen

SOH congres

26

Symptomen otitis externa

- Oorpijn / pijn bij kauwen
- Jeuk (vroeg fase)
- Afscheiding / loopoor
- Schilfering
- Roodheid
- Zwelling
- Eventueel gehoorverlies
- Koorts / ziek zijn

SOH congres

27

Anamnese

- oorpijn
- jeuk in het oor
- vocht uit het oor
- gehoorverlies
- duur van de klachten
- recente verkoudheid
- mogelijk verband met zwemmen
- oorpeuteren (lucifers, wattenstaafjes etc.)
- gebruik van cosmetische producten (zeep, shampoo, haarspray)
- hoorapparaat, geluidsdrager, oordoppen
- VG: ooroperatie in het verleden, gaatje in het trommelvlies, trommelvliesbuisjes
- VG: psoriasis of (seborroisch) eczeem

SOH congres

28

Lichamelijk onderzoek

- Onderzoek eerst het klachtenvrije en vervolgens het aangedane oor:
 - Hygiëne!
- Let op de oorschelp, littekens achter het oor en pijn bij palpatie tragus en/of tractie aan de oorschelp.
- Inspecteer met de otoscoop:
 - de gehoorgang: zwelling, schilfering, roodheid, otorroe, vesiculae en erosies;
 - het trommelvlies: intact, ontstekingsverschijnselen.
- Bij een niet te beoordelen trommelvlies: maak eerst de gehoorgang schoon
(overleg met de huisarts: pt. met oorklachten wordt i.p. niet zelfstandig behandeld door SOH)

SOH congres

29

Diagnose

Denk aan otitis externa bij:

- Ten minste 1 van de volgende klachten:
 - Oorpijn / jeuk / otorroe
- In combinatie met ten minste 1 van de volgende bevindingen:
 - Zwelling / roodheid of schilfering gehoorgang / otorroe / pijn bij tractie oorschelp

SOH congres

30

Behandeling otitis externa - 1

- **Zure oordruppels met corticosteroid 3dd 3 dr. 7 dg**
 - zure oordruppels met hydrocortison- / met triamcinoloneacetonide
 - Eventueel tamponeren met corticosteroid oordruppels (huisarts!)
 - Bij onvoldoende resultaat na 1 week: gehoorgang opnieuw reinigen en 1 week verder behandelen. Idem bij onvoldoende resultaat na 2 weken
 - Corticosteroid druppels zijn niet geschikt voor langdurig of frequent gebruik!
 - **Trommelvlies perforatie: aluminiumacetotartraat 1,2% oordruppels**
 - Otitis externa met koorts en ziek zijn: lokale behandeling + oraal fluoxaciline (3 dd 500 mg 7dagen) + PCM z.n. (ouderen, DM en verminderde afweer: naar KNO-arts)
- Revisie:
- als de klachten na 7 dagen niet verdwenen zijn.
 - als de klachten na 24 uur tamponering niet vermindert zijn of als pt. niet in staat is zelf tampon te verwijderen

SOHcongres

31

Behandeling otitis externa - 2

- Bij aanhoudend klachten >3wk een kweek afnemen
- Oordruppels met antibiotica (obv kweekresultaten)
- Denk ook aan contact allergie

SOHcongres

32

Oordruppels

<https://youtu.be/ariDCIsNCE>

SOHcongres

33

Voorkomen recidieven - adviezen

- Oorpeuteren en reinigen van de gehoorgang vermijden.
- Gebruik van beschermende oordopjes of eventueel oorvatjes met vaseline (indien verband met zwemmen + frequente recidieven)
- Bij douchen en haarwassen: voorovergebogen houding, nadien oorschelp + begin gehoorgang goed afdrogen
- Gehoorapparaat aanpassen door audicien om de beluchting van de gehoorgang te verbeteren
- Vermoeden contactallergie: vermoedelijke agens vermijden en na enige tijd te beoordelen of dit effect heeft (verwijs eventueel voor allergologisch onderzoek).
- Zure oordruppels FNA
- Bij onvoldoende effect van niet-medicamenteuze voorzorgsmaatregelen kan de patiënt na zwemmen of ander contact met water zure oordruppels gebruiken met hydrocortison 1% FNA of triamcinolonacetonide 0,1% FNA, 3 dd 3 druppels gedurende ≥ 1 dag.
- Bij frequent recidiverende otitis externa kan de patiënt deze druppels op eigen initiatief gebruiken bij de eerste klachten, zo nodig een aantal dagen tot de klachten verdwenen zijn.

SOHcongres

34

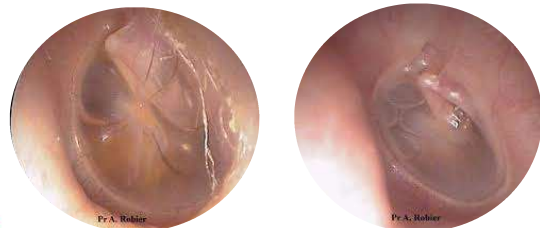
Differentiaal diagnosen

- Otitis media acuta met geperforeerd trommelvlies
- Furunkel
- Herpes zoster oticus
- Erysipelas
- Corpus alienum
- Eczeem / seborrhoïsch eczeem
- Cholesteatoom

SOHcongres

35

Wat is dit?

SOHcongres

36

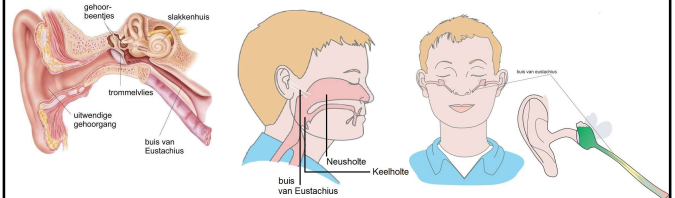
Otitis media met effusie (OME - glue ear)

- Aanwezigheid van een vloeistofspiegel of luchtbel(len) achter het trommelvlies.
- Gevolg van bovenste luchtweg infectie

SOH congres

37

OME = slijm oor

SOH congres

38

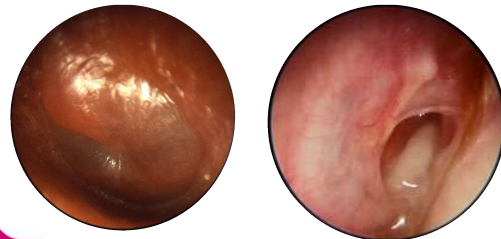
Behandeling

- Afwachten!
- Bij de helft treedt binnen drie maanden spontaan herstel op en bij driekwart binnen zes maanden.
 - Zo niet: naar KNO voor buisjes
- OME leidt niet tot onherstelbare schade van het oor of gehoor.
- Recidieven komen vaak voor.
- Medicatie (intranasale decongestiva, antihistaminica, mucolytica, corticosteroiden, antibiotica) wordt niet aanbevolen.

SOH congres

39

Wat is dit?

SOH congres

40

Otitis media acuta

- Acuut ontstane oorpijn en/of ziekzijn (bijvoorbeeld koorts), en één van de volgende verschijnselen:
 - rood, bomberend en/of niet-doorschijnend trommelvlies
 - duidelijk links-rechtsverschil in roodheid trommelvlies
 - kort bestaand loopoor via trommelvliesperforatie of via trommelvliesbuisje

SOH congres

41

Symptomen

- Oorpijn
- Loopoor
- Gehoorverlies
- Algemene ziekte verschijnselen: koorts, verkoudheid, etc

SOH congres

42

Behandeling

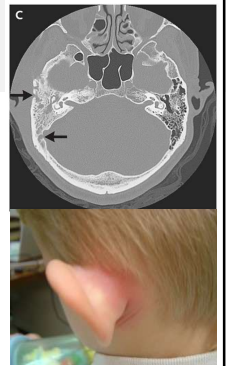
- Bij 80% van de kinderen van 2 jaar en ouder gaan de ergste klachten zonder antibiotica binnen 2 tot 3 dagen over
- Antibiotica oraal
 - Ernstig ziek zijn
 - >2 jaar met dubbelzijdige OMA
 - Bij eerste presentatie een loopoor met koorts en/of pijn
 - Volwassnenen
- Antibioticum oordruppels
 - Direct: bij een loopoor via trommelvlies buisje
 - Na 1 week: loopoor door spontane trommelvliesperforatie dat nog niet droog is

SOHcongres

43

Complicaties

- mastoiditis (drukpijnlijk mastoid, afstaand oor)
- meningitis (verminderd bewustzijn, nekstijfheid, hoofdpijn)

SOHcongres

44

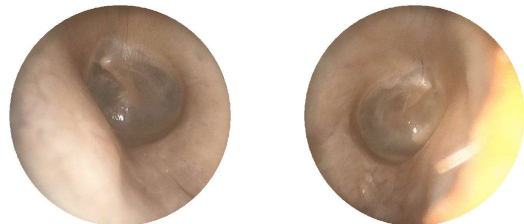
Verschil OMA en OME

- Otitis media acuta (OMA) is een ontsteking van het middenoor met ophoping van vocht in het middenoor en tekenen van een acute infectie
bomberend en/of niet-doorschijnend TV, L-R verschil in roodheid TV, kort bestaand loopoor via trommelvliesperforatie of via trommelvliesbuisje
- Als er geen aanwijzingen zijn van een acute infectie, maar wel van vochtophoping, dan is sprake van otitis media met effusie (OME).
pijnloos, geen tekenen van infectie/geen roodheid, gehoorverlies

SOHcongres

45

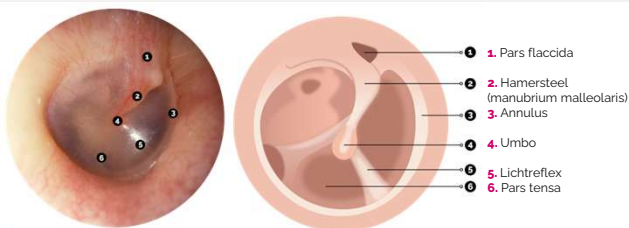
Welke is links en welke is rechts?

SOHcongres

46

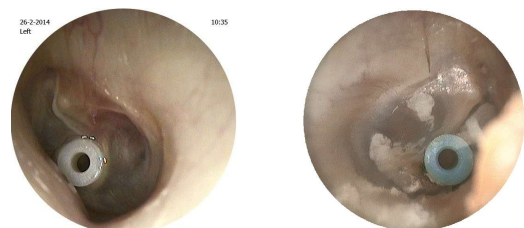
Anatomie trommelvlies

SOHcongres

47

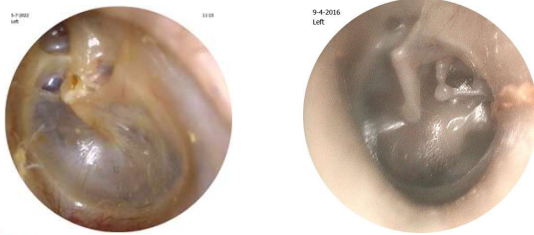
Wat is dit?

SOHcongres

48

Wat is dit?

SOHcongres

49

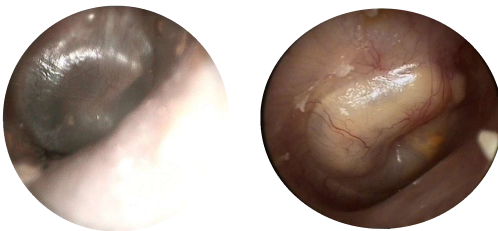
Wat zijn dit?

SOHcongres

50

Wat is dit?

SOHcongres

51

Oefenen met video otoscoop

Of

Presentatie otoscopieplaatjes
van diverse diagnoses

SOHcongres

52

**Dank voor jullie
aandacht!**

• Vragen?

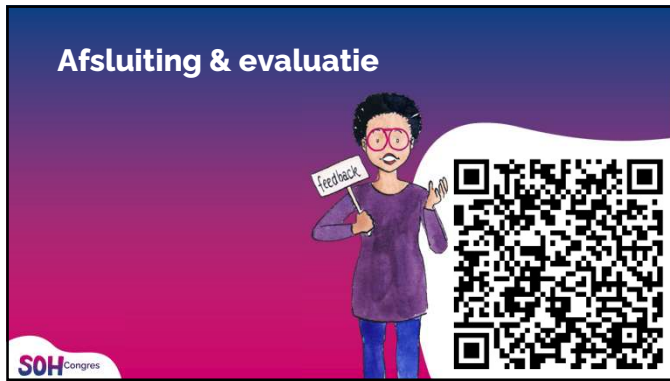
SOHcongres

53

**Dank voor jullie aandacht!
Vragen?**

SOHcongres

54

55

56